

Turribusque valida, Propugnaculis tuta, Ciuibus plena, Mercatorum commercii dives, & inprimis Mechanicis Artibus nobilis, ac toto orbe celeberrima. Sita est non modo, in Germaniæ, ut scribit Bilibaldus Birckhaymerus, sed etiam Europæ umbilico. Ab Hierosolymis, quæ in medio Mundi constituta ex graduum longitudinibus & latitudinibus cognoscitur, distat Nurenberga 10 Milliariis Germanicis. Civitas licet per vetulta non sit, tamen Castrum ejus in edito colle situm, quod olim *Castrum Noricum* fuit appellatum, est antiquum: constructum enim a Claudio Tiberio Imperatore, unde etiam Neronis castrum dictum fuit. Olim subjecta fuit Alberto Duci Franciæ, post cujus mortem Imperio accessit sub Ludovico III Imperatore; ex eo augeri coepit & coli. Sub Carolo quarto mœnibus cincta est: Iterumque anno 1010 xxx i ix. Hodie Civitas hæc totius Germaniæ fere maxima & amplissima est, ita ut cxxi ix contineat Plateas, xi Pontes lapideos, qui duas urbis partes conjungunt. Fluvius per Civitatem transiens lxi ix rotas hydromylarum vertit. Numerantur etiam in hac urbe putei aquarum cxvi, fontes xii ex truncis aquam evomentes, sex magnæ portæ, ac balnea communia xii. De hac Fabritius:

*Qua non Germanis est ulla celebrior oris,
Sen Leges spectes, & Sancti Jura Senatus.
Et sic unanimi viventes, sedere Cives,*

*Sive tot artifices claros æquaundaque priscis
Ingenia, & varios Juvenum que Senumque labores.*

Anno 1010 lxxv Noribergenses Altorfii Academiam constituerunt, ad quam linguarum, artium, Philosophiæ & Facultatum Professores magnis stipendiis evocarunt. Ejus rei memoriam servat Epigraphe Altorfina. IWENTVTI, RELIGIONIS CHRISTIANÆ DOCTRINA, LINGVIS LATINA ET GRAECA, OPTIMIS DENIQUE ARTIBVS ACDISCIPLINIS INFORMANDÆ, GEORIO VOLKAMFRO, PHILIPPO GEVDERO, HIERONYMO BAVMGARTNERO, LITTERATORVM PRÆFECTIS, ET BALTHAZARO BAVMGARTNERO OPIDI PRÆFECTO, SENATVS NORIBERGENSIS SCHOLAM HANC NOBILEM ET PATRITIAM APERIRI ET SOLENNITER INTRODVCI VOLVIT III. KAL. IVL. QVI DIES PETRO ET PAVLO APOSTOLIS SACER EST. ANNO A NATO CHRISTO SALVATORE. M. D. LXXV. Tractus iste præter Metropolim plurima habet Opida, Monasteria & Villas, potissimum *Ambergam*, anno Christi trecentesimo supra millesimum muro cinctam, *Auwerback*, *Sulzbach*, *Castel Monasterium*, (ubi olim Principes Nortgovia suam habuerunt Curiam.) *Eger*, *Beierut*; *Eistet*, *Napurg*, *Neuwensadt*, *Rudwenkelm*, *Kemnat*, *Krusen*, *Grewewerdt*; *Gaynum* castellū a ploratu dictum. Nam itlic Danubius, periculosa & horrenda, & quæ citra lamenta, vix pervehi possunt loca, attamen navigantibus transeunda (Germanice *Die Strudel*, ab aquarum stridore atque impetu vocant) transit; *Eschenback*, *Weiden*, *Pernauw*, *Pleistein*, *Hersbruck*, *Rurback*, *Neumarkt*, *Tursenrut*, *Elbogen*, *Cham*, *Schonsee*, *Kunspurg*, *Stauff* & alia nonnulla, quæ quidem pro majori parte sunt Principum Palatinorum. Includit quoque hæc regio Nortgovienfis unum ex quatuor Lantgraviatibus, qui olim ab Imperatoribus fuerunt instituti, nempe *Luchtenbergensem* Imperii in Circulo Secundo.